

К. В. ГУСАРОВ
кандидат юридичних наук, доцент
Національної юридичної академії імені
Ярослава Мудрого

АПЕЛЯЦІЙНЕ ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

(Науково-практичний коментар
статей 291-300 ЦПК
України 2004 р.)

Стаття 55 Конституції України гарантує кожному право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади (в тому числі судової). Зазначене конституційне положення закріплене у ст. 13 ЦПК України 2004 р. (надалі – ЦПК) та у Законі “Про судоустрій України”, ст. 12 якого передбачає

право учасників судового процесу та інших осіб у випадках та порядку, передбаченому процесуальним законом, на оскарження судового рішення в апеляційному та касаційному порядках.

Передумовою для законодавчої регламентації інституту апеляційного перегляду судових актів є положення р. 2 Концепції судово-правової реформи 1992 р., де в якості одного з принципів реформи проголошувалась перевірка законності й обґрунтованості судових рішень в апеляційному, касаційному порядках та за нововиявленими обставинами. Однак вищевказана Конвенція не була нормативним актом, а проголошувалась як документ, що є обов’язковим орієнтиром для законодавця.

Стаття 125 Конституції передбачає діяльність апеляційних судів у відповідності з законом. Суди апеляційної інстанції відносяться до судів загальної юрисдикції, утворюються та ліквідуються Президентом України згідно із Законом “Про судоустрій України” за поданням Міністра юстиції, погодженого з Головою Верховного Суду України чи Головою відповідного вищого спеціалізованого суду.

На сьогодні апеляційною інстанцією для перегляду судових постанов в порядку цивільної юрисдикції виступають судові палати у цивільних справах загальних апеляційних судів, юрисдикція яких поширюється на територію місцевого суду, який ухвалив оскаржуване рішення. Апе-

ляційними судами виступають апеляційні суди областей, апеляційні суди міст Києва та Севастополя, апеляційний суд Автономної Республіки Крим, військові апеляційні суди регіонів, апеляційний суд військово-морських сил України. В разі необхідності замість апеляційного суду області можуть створюватись апеляційні загальні суди, територіальна юрисдикція яких поширюється на декілька районів області¹.

Стаття 292 ЦПК встановлює коло суб'єктів оскарження судового рішення чи ухвали. Законодавець надав право апеляційного оскарження сторонам та іншим особам, які беруть участь у справі, а також особам, які не були притягнуті до участі у справі, якщо суд вирішив питання про їх права та обов'язки. Така редакція правової норми щодо визначення кола осіб, які мають право на апеляційне оскарження, відповідає ст. 55 Конституції, яка гарантує право оскаржити у суді рішення, дії чи бездіяльність органів державної влади, в тому числі судової. Слід зазначити, що ЦПК 1963 р. не надавав права апеляційного оскарження особам, які не були притягнуті до участі у справі, але суд вирішив питання про їх права та обов'язки. Це суперечило означеній конституційній нормі.

До суб'єктів, що мають право апеляційного оскарження, відносяться, перш за все, сторони (позивач та відповідач). Оскільки в апеляційному провадженні вирішується питання про законність та обґрунтованість рі-

шення суду першої інстанції відносно матеріально заінтересованих осіб, то тут, як і в суді першої інстанції, беруть участь також дві протилежні сторони, які відстоюють свої інтереси. Особа, яка подає скаргу, в законодавстві деяких зарубіжних країн називається апелянтом. Апелянтом може бути як позивач, так і відповідач, тобто той, хто подав апеляційну скаргу внаслідок непогодження з винесеним судом першої інстанції рішення по справі.

Необхідно відзначити, що в апеляційному провадженні сторони повинні бути тими ж самими, що і в суді першої інстанції. Позивач не вправі в суді апеляційної інстанції пред'явити вимоги до іншої особи, яка не була відповідачем у суді першої інстанції. Відповідач теж не вправі апелювати проти особи, яка не приймала участі у попередньому провадженні.

Іншими суб'єктами апеляційного оскарження є треті особи, як ті, що заявляють самостійні вимоги на предмет спору, так і треті особи, які не заявляють самостійних вимог.

Право на апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції зазначених учасників процесу не викликає сумнівів. Оскільки третя особа з самостійними вимогами має у справі самостійний інтерес, пред'являє самостійні вимоги на предмет спору, то вона може користуватися правом оскаржити в апеляційному порядку судові рішення, яким не задоволено в тій чи іншій частині її вимоги. На-

віть якщо рішення не було оскаржене сторонами, третя особа з самостійними вимогами вправі подати апеляційну скаргу, якщо вважає, що цим рішенням порушені її права.

Треті особи, що не заявляють самостійних вимог на предмет спору, також не можуть бути позбавлені права на апеляційне оскарження, оскільки, по-перше, вони мають заінтересованість у справі та, по-друге, винесене судом першої інстанції по справі рішення безпосередньо впливає на їх права та обов'язки і в подальшому може мати преюдиціальне значення для винесення іншого рішення.

До суб'єктів апеляційного оскарження відносяться й правонаступники зазначених вище осіб. У відповідності з загальними правилами здійснення правонаступництва, для допуску до участі у справі правонаступника необхідно надання доказів правонаступництва, тобто певних документів, які підтверджують законність правонаступництва. Якщо правонаступником стала особа, яка не має процесуальної правоздатності, – їй необхідно призначити законного представника. Порядок здійснення правонаступництва в суді апеляційній інстанції підкоряється правилам здійснення правонаступництва у місцевому суді.

Законодавство наділяє правом апеляційного оскарження тільки того, хто приймає участь у розгляді справи судом першої інстанції представника, але в той же час ч.ч. 6, 7

ст. 295 ЦПК зазначає, що до апеляційної скарги, поданої представником, додається довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо в справі немає такого документа. Це дає змогу припустити, що на підставі означеної норми до суб'єктів права апеляційного оскарження можна віднести й представника, який не приймав участі у розгляді справи, якщо його повноваження на здійснення цих процесуальних дій закріплені у довіреності чи в іншому документі, що посвідчує його процесуальні права та обов'язки.

Зазначена вимога не відноситься до законних представників, які можуть здійснювати без спеціальної довіреності всі процесуальні дії, в тому числі й оскаржувати в апеляційному порядку рішення суду першої інстанції².

За змістом ст. ст. 1, 28, 29 ЦПК, суб'єктами цивільного процесуального права, в тому числі і суб'єктами права на оскарження судових рішень, є фізичні і юридичні особи. Однак учасниками цивільних процесуальних правовідносин, що склалися в результаті подачі апеляційної скарги, можуть бути й відокремлені структурні підрозділи юридичних осіб (які не наділені статусом останніх), повноваження котрих закріплені у відповідних документах. Так, Ухвалою судової палати з цивільних справ Верховного Суду України від 23 травня 2002 р. визнано, що відповідно до Положення про філії банку

та їх персонал (затверджене Радою банку 17 липня 1991 р.), а також Статуту акціонерно-комерційного банку соціального розвитку “Укрсоцбанк”, мережа АКБ складається з центрального банку в м. Києві, дирекцій у містах Києві, Сімферополі та в обласних центрах і відділень банку. Банк зі своїми установами є юридичною особою. Установи банку не є юридичними особами і здійснюють свою діяльність від імені банку в порядку, визначеному Положенням. Як вбачається з п. 31 Положення, філії банку без спеціального доручення в межах наданих їм повноважень можуть бути позивачем і відповідачем в органах судової влади й виступати в цих установах від імені банку та укладати угоди³.

Якщо перелічені вище особи мають безумовне право на апеляційне оскарження постанов суду першої інстанції, то належність даного права прокурору, Уповноваженому Верховної Ради з прав людини та іншим органам і особам, що захищають чужий інтерес, викликає певні сумніви.

Зміст ст. ст. 45, 46 ЦПК дозволяє зробити висновок, що до суб’єктів права апеляційного провадження відносяться: Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокурор та органи державного управління та місцевого самоврядування. Так, ст. 292 ЦПК передбачає можливість оскарження рішення в апеляційному порядку сторонам та іншим особам, які брали участь у розгляді справи судом першої

інстанції, а також прокурору.

Стаття 26 ЦПК, закріплюючи коло осіб, які беруть участь у справі, визнає такими сторін, третіх осіб, представників сторін та третіх осіб, а також заявників та інших заінтересованих осіб у справах наказного та окремого провадження. Не закріплюючи прокурора в якості особи, що бере участь у справі, законодавець у ст. 46 ЦПК наділяє прокурора, а також органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та законні інтереси інших осіб, – правами сторони, за винятком права закінчувати справу мировою угодою.

Прокурор з метою вирішення питання про наявність підстав для внесення апеляційної та касаційної скарги на рішення у справі, розглянутій без його участі, має право ознайомлюватися з матеріалами цивільної справи в суді.

Закон України “Про прокуратуру” та ст. ст. 45, 46 ЦПК містять положення, згідно з якими прокурор може реалізувати право на апеляційне оскарження судових рішень незалежно від участі у розгляді справи судом першої інстанції.

На нашу думку, право апеляційного оскарження повинен мати тільки прокурор, який приймав участь у розгляді справи, оскільки це цілком збігається з закріпленими у ст. 11 ЦПК диспозитивними засадами цивільного судочинства. Якщо право внесення апеляційної скарги надавати прокурору, що не приймав участі у розгляді справи (поряд з прийма-

ючим участь у справі прокурором), то в цьому випадку буде мати місце порушення принципу диспозитивності цивільного процесуального права, оскільки воля прокурора на оскарження судового акта може не збігатися з волею на дану процесуальну дію матеріально- та процесуально заінтересованих осіб.

Вважаємо, що можливість оскарження в апеляційному порядку судового рішення чи ухвали доцільно надавати особам, які виступають на захист чужих порушених прав або інтересів тільки у випадку закріплення за ними такого права у процесуальному законодавстві чи у законодавстві, яке регулює їх діяльність.

Умовами права на апеляційне оскарження є:

а) певний юридичний інтерес суб'єктів права на апеляційне оскарження судової постанови: зазначені особи не задоволені рішенням суду першої інстанції та мають наміри відстоювати свої вимоги в суді апеляційної інстанції;

б) володіння цивільною процесуальною правосуб'єктністю.

Для реалізації права на апеляційне оскарження необхідна наявність наступних передумов: а) принесення скарги на судову постанову, яка підлягає оскарженню в апеляційному порядку відповідно до закону; б) дотримання строку на подачу апеляційної скарги; в) подача скарги особою, що має право апеляційного оскарження.

Об'єктом апеляційного оскар-

ження є рішення (ухвала) місцевого суду, яке не набрало законної сили. Однак судова практика містить випадки, коли в апеляційному порядку переглядаються судові акти, що набрали законної сили. Це відбувається у випадках, коли приймаючі участь у справі особи з поважних причин пропустили строк на апеляційне оскарження судового акта, але апеляційний суд за заявою особи, що подає апеляційну скаргу, поновив строк на апеляційне оскарження завдяки поважності причин пропуску, про що виносить ухвалу. Якщо ж суд не знайде підстав для поновлення строку на апеляційне оскарження, то апеляційна скарга чи заява про апеляційне оскарження залишаються без розгляду.

Крім того, як зазначає Верховний Суд України в Ухвалі Судової палати у цивільних справах, об'єктом оскарження в апеляційному та касаційному порядку відповідно до Конституції можуть бути рішення суду, дії або бездіяльність судів під час здійснення правосуддя, розгляду справ тощо. Оскарження таких дій шляхом подачі скарги до іншого суду першої інстанції є порушенням встановленого Конституцією України принципу незалежності суддів і недопущення впливу на них⁴.

Однак ухвалу суду першої інстанції, на відміну від судового рішення, можна оскаржити окремо від судового рішення далеко не в усіх випадках. Перелік ухвал, які можуть бути предметом апеляційного оскарження ок-

ремо від судового рішення, міститься у ст. 293 ЦПК.

У процесі розгляду справи суд першої інстанції може виносити різноманітні (підготовчі, розпорядчі, окремі та ін.) ухвали. Цивільне процесуальне законодавство передбачає можливість оскарження не тільки судового рішення, але й ухвал суду першої інстанції. Суб'єкти оскарження ухвал – прокурор, сторони та інші особи, які беруть участь у справі, а також особи, які не брали участь у справі, якщо суд вирішив питання про їх права та обов'язки.

Стаття 293 ЦПК передбачає дві групи ухвал суду першої інстанції, які можуть бути предметом апеляційного оскарження: ухвали, що підлягають оскарженню як окремі процесуальні документи окремо від судового рішення (ч. 1 ст. 293 ЦПК) та ухвали, заперечення, на які можна включити до апеляційної скарги на судові рішення в цілому (ч. 2 ст. 293 ЦПК).

Оскарження першої групи ухвал відбувається за загальними правилами оскарження судового рішення з особливостями, передбаченими ч. 2 ст. 294, ст. 312 ЦПК. Стосовно оскарження другої групи ухвал в процесуальній літературі зазначається, що серед ухвал, які приймаються судом першої інстанції, є й такі, котрі безпосередньо не впливають на правильність вирішення справи й оскарження яких до прийняття рішення не є необхідним. Наприклад, ухвала про відмову у витребуванні того чи

іншого письмового доказу не може бути оскаржена до прийняття рішення, оскільки може виявитися, що цей доказ не стосується справи і без нього суд мав достатньо доказів для прийняття законного й обґрунтованого рішення. Такі ухвали не можуть оскаржуватись окремо від рішення. Особа, яка вважає дану ухвалу неправильною, може в апеляційній скарзі на рішення суду вказати на необґрунтовану відмову у витребуванні цього доказу як на одну з підстав прийняття необґрунтованого рішення.

Не підлягають оскарженню окремо від рішення й такі ухвали, котрі не перешкоджають подальшому руху справи (наприклад, ухвала про відкриття провадження по справі, про призначення справи до розгляду тощо). Якщо зазначені в ст. 292 ЦПК особи вважають такі ухвали неправильними, вони вправі включити свої заперечення проти них в апеляційну скаргу на рішення суду в цілому⁵.

На відміну від ЦПК 1963 р., у новому ЦПК принципово по-іншому визначаються строки апеляційного оскарження.

Після проголошення рішення судом першої інстанції заінтересована особа вправі протягом десяти днів подати заяву про апеляційне оскарження рішення, яка зупиняє набрання рішенням законної сили. Сама ж апеляційна скарга подається протягом двадцяти днів після подання заяви про апеляційне оскарження.

Таким чином, на відміну від ЦПК 1963 р., новий ЦПК не містить чітко встановленого терміну подачі апеляційної скарги. Строк її подачі залежить не від строку, який обчислюється днями, починаючи з дня проголошення рішення, а від дня подачі заяви про апеляційне оскарження. Хоча з іншого боку, за правилами ч. 4 ст. 295 ЦПК, апеляційна скарга може бути подана без попереднього подання заяви про апеляційне оскарження, якщо скарга подається у строк, встановлений для подання заяви про апеляційне оскарження.

Якщо згідно із ст. 209 ЦПК складання повного рішення було відкладено на строк не більше п'яти днів, обчислення десятиденного строку для подачі заяви про апеляційне оскарження починається з дня, наступного після того, який призначено судом для проголошення повного тексту рішення.

Відносно строків апеляційного оскарження ухвал суду першої інстанції слід відзначити, що законодавством встановлений більш короткий проміжок часу на апеляційне оскарження ухвали. Заяву про апеляційне оскарження ухвали суду першої інстанції може бути подано протягом п'яти днів з дня проголошення ухвали. Апеляційна скарга на ухвалу суду подається протягом десяти днів після подання заяви про апеляційне оскарження.

Якщо заява про апеляційне оскарження чи апеляційна скарга подані з пропуском встановлених строків, то

останні можуть бути поновлені апеляційним судом за заявою особи, що їх подала. Причому заява про поновлення пропущених строків повинна містити причини пропуску з обґрунтуванням їх поважності. Якщо апеляційний суд не знайде підстав для поновлення пропущених строків, то заява про апеляційне оскарження чи апеляційна скарга залишаються без розгляду. Про поновлення пропущених строків на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції виносить ухвалу.

Стаття 295 ЦПК встановлює перелік вимог, яким повинні відповідати заява про апеляційне оскарження та апеляційна скарга. Закріплюючи форму вказаних документів, законодавець встановлює подання їх виключно у письмовій формі, не зазначаючи при цьому, що заява про апеляційне оскарження та сама апеляційна скарга повинні викладатись чітким машинописним текстом. Крім того, вказана норма не містить чіткої вказівки про мову судочинства, якою повинні складатися документи. Стаття 7 ЦПК закріплює обов'язковість складання державною мовою лише судових документів. Тому вважаємо, що заява про апеляційне оскарження та апеляційна скарга можуть складатись як українською, так і російською мовами. Верховний Суд України в одній з винесених ухвал зазначає, що викладення скарги російською мовою не може бути підставою для застосування правил ст. 121 ЦПК, оскільки вимог щодо

мови скарги ст. 295 ЦПК не передбачено. Крім того, в подібних випадках посилення судів при застосуванні ст. 121 ЦПК на положення ст. 10 Конституції України є безпідставним, оскільки, як зазначено в ч. 3 зазначеної норми Конституції, в нашій країні гарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. Це передбачено також ст. 10 Рамкової конвенції Ради Європи про захист національних меншин від 1 лютого 1995 р., ратифікованої Законом України від 9 грудня 1997 р.⁶

Закон (ч. 7 ст. 296 ЦПК) містить вимоги щодо обов'язкового подання разом із скаргою та заявою їх копії та доданих до них письмових матеріалів відповідно до кількості осіб, що беруть участь у справі. При цьому необхідно враховувати, що копії письмових матеріалів додаються лише у тому випадку, якщо їх немає у інших осіб чи у справі.

Встановлюючи порядок подання заяви про апеляційне оскарження та апеляційної скарги, цивільне процесуальне законодавство у ст. 296 ЦПК передбачає подачу вказаних документів до суду апеляційної інстанції через суд першої інстанції, який ухвалив оскаржуване рішення. Одночасно копія апеляційної скарги надсилається апелянтом до суду апеляційної інстанції. Вважаємо, що таке положення закріплено з метою контролю з боку апеляційного суду за своєчасним надісланням місцевим

судом цивільної справи разом із скаргою та заявою до суду апеляційної інстанції, який здійснюватиме перегляд оскаржуваного рішення.

На відміну від ЦПК 1963 р., роль місцевого суду при надходженні заяви про апеляційне оскарження чи апеляційної скарги у новому ЦПК зводиться лише до направлення справи разом з апеляційною скаргою до апеляційного суду у визначені процесуальним законом терміни. Місцевий суд, що розглядав цивільну справу, за правилами ЦПК 2004 р., позбавлений можливості впливати на рух справи після винесення рішення. Всі процесуальні дії (поновлення пропущених строків на апеляційне оскарження, залишення скарги без руху тощо) виконуватиме тільки суд апеляційної інстанції.

Як зазначено у ст. 297 ЦПК, справа після надходження до канцелярії суду апеляційної інстанції реєструється і передається для вирішення питання про прийняття скарги до розгляду судді-доповідачу в порядку черговості. Суддя-доповідач після вивчення підстав для передачі справи до розгляду виносить ухвалу.

Законодавством передбачено, що після вивчення апеляційної скарги у судді є можливість винести декілька варіантів ухвал. Суд може винести ухвалу про залишення скарги без руху у разі невідповідності її формі та змісту, яка встановлена ст. 295 ЦПК, а також у випадку несплати суми судового збору чи неоплати витрат на інформаційно-технічне забезпе-

чення розгляду справи. Якщо апелянт у встановлений судом строк виконає вказівки суду щодо виправлення недоліків скарги, то остання вважається поданою в день первісного її подання до суду. У випадку невиконання особою, що подала скаргу, вимог суду у визначений термін скарга вважається неподаною та повертається апелянту.

У разі прийняття апеляційної скарги до розгляду або повернення скарги суддя-доповідач постановляє ухвалу. Ухвалу судді про повернення апеляційної скарги може бути оскаржено в касаційному порядку. Повернення справи можливе не тільки з причини невиконання апелянтом у зазначений термін вказівок суду, а й з таких підстав, як неналежно оформлена справа, не розглянення зауважень на правильність і повноту фіксування судового процесу технічними засобами або без вирішення питання про ухвалення додаткового рішення. В таких випадках суд апеляційної інстанції визначає місцевому суду строк, протягом якого суд першої інстанції має усунути недоліки.

У зв'язку з цим законодавство не визначає наслідків невиконання місцевим судом вказівок апеляційного суду. Вважаємо, що в разі невиконання судом першої інстанції в передбачений судом строк умов, визначених в ухвалі про повернення скарги, апеляційну скаргу навряд чи можна визнавати неподаною. В законодавстві слід чітко закріпити процесуальні наслідки невиконання судом пер-

шої інстанції умов ухвали апеляційного суду про повернення апеляційної скарги.

Як зазначалося вище, у новому ЦПК суд апеляційної інстанції виконує всі процесуальні дії, на відміну від закріплення його функцій у ЦПК 1963 р. Суд першої інстанції тепер тільки направляє справу разом із скаргою до апеляційного суду. Постановлення ухвали про прийняття апеляційної скарги до розгляду означає початок провадження по справі судом апеляційної інстанції.

Не пізніше наступного дня після винесення зазначеної ухвали апеляційний суд, що переглядатиме цивільну справу, повинен надіслати учасникам процесу копії заяви про апеляційне оскарження, апеляційної скарги та доданих документів. Крім того, суд встановлює строк, протягом якого особи, яких стосується судове рішення, вправі подати заперечення на апеляційну скаргу. Виконуючи вказану дію, суду необхідно врахувати реальний строк для реалізації зазначеними особами права подачі заперечень чи пояснень на заяву про апеляційне оскарження та апеляційну скаргу. Якщо особа з поважних причин несвоєчасно подала заперечення чи пояснення, то вправі просити суд продовжити встановлені їм строки з наданням доказів, які свідчили б про поважність причин пропуску.

На відміну від ЦПК 1963 р., новий ЦПК передбачає можливість приєднатись до апеляційної скарги не

тільки співучасників та третіх осіб, а також співзаявників, інших заінтересованих осіб, їх представників та осіб, передбачених у ст. 45 ЦПК. Зазначені особи вправі приєднатись до апеляційної скарги особи, на боці якої вони виступали. Крім того, до апеляційної скарги мають право приєднатись також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їх права та обов'язки.

Приєднання до апеляційної скарги можливе шляхом подачі відповідної заяви до початку розгляду справи по суті в апеляційному суді. Заяви осіб, які беруть участь у справі, про приєднання до апеляційної скарги судовим збором не оплачуються. Їх реквізити повинні відповідати вимогам ст. 295 ЦПК.

Стаття 300 ЦПК містить правомочності апелянта та інших учасників апеляційного провадження щодо визначення юридичної долі апеляційної скарги, її зміни чи доповнення. При цьому необхідно мати на увазі, що дана норма містить певні строки, впродовж яких можна виконувати зазначені процесуальні дії. Так, доповнити чи змінити скаргу можна протягом строку на апеляційне оскарження. У зв'язку з цим Л. Є. Гузь зазначає, що доповнення чи зміна апеляційної скарги не свідчить про те, що апелянт має право подавати її у скороченому варіанті. Законодавець у цьому випадку має на увазі доповнення до мотивів скарги, надання додаткових доказів з посиланням на них, уточнення норм матеріального

чи процесуального права, уточнення чи доповнення останньої частини скарги, де апелянт просить визначити юридичну долю оскаржуваного акта⁷.

Якщо особа, яка подає апеляційну скаргу, повністю її змінює, то в такому випадку до поданого документа слід застосовувати положення ст. 121 ЦПК. Зміни та доповнення до апеляційної скарги повинні відповідати вимогам ст. 295 ЦПК.

Оскільки принцип диспозитивності цивільного процесуального права діє у всіх стадіях цивільного судочинства, то його прояв у апеляційному провадженні полягає у наданні можливості апелянтові відкликати скаргу до початку її розгляду в апеляційному суді, а друга сторона вправі визнати її повністю або частково. При відкликанні апеляційної скарги суддею, який готує справу до розгляду в апеляційному суді, постановляється ухвала про повернення скарги. Виходячи із змісту ч.ч. 2 та 4 ст. 300 ЦПК, можна зробити висновок, що відкликання апеляційної скарги не позбавляє апелянта права повторно подати скаргу, оскільки неможливість повторного звернення до суду зі скаргою передбачено тільки у разі прийняття відмови від апеляційної скарги і закриття на підставі цього апеляційного провадження.

На відміну від повернення скарги (про що ухвалу постановляє суддя, який готував справу до розгляду), в разі відмови апелянта від скарги повністю або частково питання щодо

прийняття відмови і закриття на цій підставі апеляційного провадження вирішується апеляційним судом колегіально у судовому засіданні.

Визнання апеляційної скарги другою стороною не є обов'язковим для

суду апеляційної інстанції, але може ним враховуватись у визначених ч. 5 ст. 300 ЦПК випадках.

Література

1. Указ Президента України "Про розміщення апеляційних судів Дніпропетровської та Донецької областей" № 80/2002 від 30.01.02 р. // Офіційний вісник України. – 2002. – № 5. – Ст. 187.
2. Борисова Е. А. Апелляция в гражданском и арбитражном процессе. – М.: Юридическое бюро "Городец", 1997. – С. 70-72.
3. Ухвала судової колегії з цивільних справ Верховного Суду України від 23 травня 2002 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 3 (37). – С. 21-22.
4. Ухвала Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 20 жовтня 2003 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 3 (43). – С. 7, 8.
5. Шевчук П. І. Апеляційне та касаційне оскарження судових рішень: Наук.-практ. коментар. – К.: МАУП, 2002. – С. 26-27.
6. Ухвала Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 23 січня 2003 р. // Вісник Верховного Суду України. – № 2 (36). – 2003. – С. 21.
7. Пузь Л. Е. Апелляционное и кассационное производство. Теория, проблемы и практика применения судами первой, апелляционной и кассационной инстанции. Издание 1. – Харьков юридический, 2003. – С. 43-45.

